

คำถามพร้อมธงคำตอบวิชากฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา การสอบความรู้ชั้นเนติบัณฑิต สมัยที่ ๖๙ ปีการศึกษา ๒๕๕๙

ข้อ ๑. คำถาม นายเอกถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาลรวม ๒ ส่วน ดังนี้ ส่วนแรก นายโทเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษนายเอกฐานลักทรัพย์ นายจ้าง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๔, ๓๓๕ ซึ่งเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน นายเอกให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วได้ความว่าการกระทำของนายเอกเป็นความผิดฐานฉ้อโกง (คดีความผิดต่อส่วนตัว) และพิพากษาลงโทษนายเอกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ตามข้อเท็จจริงที่ได้ความจำคุก ๖ เดือน นายเอกอุทธรณ์ ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ นายเอกกับนายโทสามารถเจรจาทำความตกลงกันได้ นายโทจึงยื่นคำร้องขอถอนฟ้องนายเอกไม่คัดค้าน

ส่วนหลัง พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษนายเอกฐานฉ้อโกงเงินจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ของนายตรี ผู้เสียหาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ นายเอกให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว ก่อนถึงวันนัดฟังคำพิพากษา นายเอกได้ไปพบนางนภกริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายตรีอ้างว่ามีปัญหาเรื่องหนี้สิน อีกทั้งมารดาก็ป่วยเป็นมะเร็ง โดยยินยอมให้เงินให้จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท นางนภกริยาได้รับเงินและข้อเสนอ โดยนายตรีไม่ทราบเรื่องด้วย ต่อมานายเอกได้ยื่นหลักฐานบันทึกการรับเงินซึ่งมีการลงลายมือชื่อโดยนางนภกริยานายตรีผู้เสียหายได้รับเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท จากนายเอกแล้วไม่ตั้งใจดำเนินคดีทั้งทางอาญาและทางแพ่งแก่นายเอกต่อศาล

ให้วินิจฉัยว่า ศาลจะมีคำสั่งตามคำร้องขอถอนฟ้องในสำนวนแรก และมีคำพิพากษาในสำนวนหลังต่อไปได้หรือไม่ อย่างไร

ธงคำตอบ

สำนวนแรก แม้นายโทจะฟ้องกล่าวหานายเอกในความผิดฐานลักทรัพย์ นายจ้างซึ่งเป็นคดีความผิดอาญาแผ่นดิน แต่เมื่อศาลชั้นต้นพิจารณาได้ความว่าการกระทำของนายเอกเป็นความผิดฐานฉ้อโกงและพิพากษาลงโทษนายเอกตามข้อเท็จจริงที่ได้ความ และยังไม่มีการพิพากษาศาลสูงเปลี่ยนแปลงแก้ไข กรณีย่อมต้องถือว่าคดีนี้เป็นคดีความผิดต่อส่วนตัว ซึ่งนายโทชอบที่จะถอนฟ้องในเวลาใดก่อนคดีถึงที่สุดก็ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ วรรคสอง และเมื่อนายโทยื่นคำร้องขอถอนฟ้องโดยนายเอกไม่คัดค้าน ศาลจึงชอบที่จะอนุญาตให้นายโทถอนฟ้องได้ และสิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามมาตรา ๓๙ (๒) (คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๗๙๓/๒๕๕๗)

สำนวนหลัง บันทึกการรับเงินซึ่งมีการลงลายมือชื่อโดยนางนภภริยาของนายตรีว่า นางนภภரியานายตรีผู้เสียหายได้รับเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท จากนายเอกแล้วไม่ติดใจดำเนินคดีทั้งทางอาญาและทางแพ่งแก่นายเอกต่อศาล โดยนายตรีไม่ทราบเรื่องด้วย แม้นางนภ จะเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ก็ไม่ใช่บุคคลผู้มีอำนาจจัดการแทนนายตรีผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔, ๕ และ ๖ จึงไม่มีอำนาจยอมความแทนนายตรีได้ตามมาตรา ๓ (๕) บันทึกการรับเงินดังกล่าวจึงไม่ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของพนักงานอัยการโจทก์ในความผิดฐานฉ้อโกงที่นายเอกกระทำต่อนายตรีระงับไปตามมาตรา ๓๙ (๒) (คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๑๒๖/๒๕๔๙) ศาลจึงชอบที่จะพิพากษาคดีต่อไปได้

ข้อ ๒. คำถาม นายดำมีเครื่องตวงข้าวเปลือกที่ผิดอัตราไว้เพื่อขายจำนวน ๑๙ เครื่อง โดยนายดำได้นำเครื่องตวงข้าวเปลือกดังกล่าวออกเร่ขายตั้งแต่บริเวณท้องที่สถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ไปจนถึงบริเวณท้องที่สถานีตำรวจภูธรศรีมาศ จังหวัดสุโขทัย นายดำถูกเจ้าพนักงาน

ตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธรศรีรีมาศจับได้ หลังจากพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรศรีรีมาศทำการสอบสวนนายดำเสร็จแล้วได้ทำความเห็นควรสั่งฟ้องนายดำในข้อหาความผิดฐานใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ซึ่งเครื่องชั่ง เครื่องตวง หรือเครื่องวัดที่ผิดอัตราเพื่อเอาเปรียบในการค้า หรือมีเครื่องเช่นว่านั้นไว้เพื่อขายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๐ และส่งสำนวนพร้อมกับตัวนายดำไปยังพนักงานอัยการจังหวัดสุโขทัย

ให้วินิจฉัยว่า พนักงานอัยการจังหวัดสุโขทัยจะรับสำนวนคดีไว้พิจารณา และมีอำนาจฟ้องต่อศาลจังหวัดสุโขทัยหรือไม่

ธงคำตอบ

การที่นายดำมีเครื่องตวงข้าวเปลือกที่ผิดอัตราไว้เพื่อขายจำนวน ๑๙ เครื่อง โดยนายดำได้นำเครื่องตวงข้าวเปลือกดังกล่าวออกเร่ขายตั้งแต่บริเวณท้องที่สถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ไปจนถึงบริเวณท้องที่สถานีตำรวจภูธรศรีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ที่นายดำถูกเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรศรีรีมาศจับได้ การกระทำของนายดำดังกล่าวเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่สถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลกกับท้องที่สถานีตำรวจภูธรศรีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๓) เมื่อนายดำถูกจับได้ในท้องที่สถานีตำรวจภูธรศรีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ถือว่าเป็นความผิดอยู่เรื่อยไปจนกระทั่งนายดำถูกจับได้ (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๘๘/๒๕๐๗ (ประชุมใหญ่)) พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรศรีรีมาศจึงเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม มาตรา ๑๙ วรรคสอง (ก) ดังนั้น พนักงานอัยการจังหวัดสุโขทัยจึงรับสำนวนคดีนี้ไว้พิจารณาได้ และพนักงานอัยการจังหวัดสุโขทัยย่อมมีอำนาจฟ้องนายดำเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสุโขทัยซึ่งท้องที่สถานีตำรวจภูธรศรีรีมาศอยู่ในเขตอำนาจได้ ตามมาตรา ๒๒ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๘๕/๒๕๒๗)

ข้อ ๓. คำถาม นางสาววารวรวงศ์ต่อพันตำรวจโทศักดิ์ชัยพนักงานสอบสวนว่า นายเขียวกระทำอนาจารโดยลอบขานางสาววาร เหตุการณ์ดังกล่าวมี

เด็กหญิงเหลือองอายุ ๘ ปี เป็นพยาน ให้แก่นางสาวชาว พันตำรวจโทศักดิ์ชัย ทำการสอบปากคำนายเขียวและสอบปากคำนางสาวชาวด้วยตนเองทั้งหมด ส่วน การถามปากคำเด็กหญิงเหลือองได้จัดให้มีนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำดังกล่าว แต่บันทึกเป็นคำ ให้การพยานเอกสารเท่านั้นมิได้จัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำ ของเด็กหญิงเหลือองเอาไว้ หลังจากดำเนินการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว พันตำรวจโท ศักดิ์ชัยมีความเห็นควรสั่งฟ้องส่งสำนวนให้พนักงานอัยการพิจารณา ต่อมา พนักงานอัยการพิจารณาแล้วมีคำสั่งฟ้องและยื่นฟ้องนายเขียวต่อศาลในความผิด ฐานกระทำอนาจาร ในระหว่างสืบพยานโจทก์ นายเขียวคัดค้านว่าพนักงาน อัยการไม่มีอำนาจฟ้องเพราะมิได้ให้พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นหญิงเป็นผู้ สอบสวนนางสาวชาว และคัดค้านมิให้เด็กหญิงเหลือองเข้าเบิกความเป็นพยาน โจทก์เนื่องจากไม่มีการส่งบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำของเด็กหญิง เหลือองเป็นพยานหลักฐานต่อศาล

ให้วินิจฉัยว่า พนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องคดีนี้หรือไม่ และมีสิทธินำ เด็กหญิงเหลือองเข้าเบิกความเป็นพยานโจทก์ได้หรือไม่

ธงคำตอบ

ความผิดฐานกระทำอนาจารเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ การที่พันตำรวจ โทศักดิ์ชัยพนักงานสอบสวนไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธี พิเคราะห์ความอาญา มาตรา ๑๓๓ วรรคสี่ ที่ต้องให้พนักงานสอบสวนซึ่งเป็น หญิงเป็นผู้สอบสวน เว้นแต่นางสาวชาวผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิงยินยอมหรือมีเหตุ จำเป็นอย่างอื่น และให้บันทึกความยินยอมหรือเหตุจำเป็นอย่างนั้นไว้ แม้จะเป็นการไม่ ชอบด้วยมาตรา ๑๓๓ วรรคสี่ แต่ก็ไม่มีผลทำให้การสอบสวนเสียไปทั้งหมดและ ไม่ถือว่าไม่มีการสอบสวนในความผิดนั้นมาก่อนอันจะทำให้พนักงานอัยการไม่มี อำนาจฟ้องตามมาตรา ๑๒๐ ดังนั้น พนักงานอัยการจึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ (เทียบ คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๑๙/๒๕๕๙)

การถามปากคำเด็กหญิงเหลือองของพันตำรวจโทศักดิ์ชัยพนักงาน สอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคสี่

เป็นการบันทึกตามหลักทั่วไปตามมาตรา ๑๓๙ แม้จะขาดการบันทึกภาพและเสียงที่สามารถนำออกมาถ่ายทอดได้อย่างต่อเนื่องก็ไม่มีบทบัญญัติห้ามมิให้รับฟังประกอบพยานหลักฐานอื่น (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๓๕๐๐/๒๕๕๙) ทั้งมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคสอง ก็มีได้บัญญัติให้พนักงานอัยการโจทก์ต้องส่งบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำเป็นพยานหลักฐานต่อศาล ดังนั้น พนักงานอัยการโจทก์จึงมีสิทธินำเทปเสียงเหลือมาเป็นพยานเบิกความต่อศาลได้ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๑๒/๒๕๕๙)

ข้อ ๙. คำถาม พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องจำเลยโดยบรรยายฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐ เวลากลางวันหลังเที่ยง จำเลยใช้อาวุธปืนยิงนายช่าง โดยมีเจตนาฆ่าตามที่ได้ไตร่ตรองไว้ก่อนหลังจากนายช่างทะเลาะวิวาทกับจำเลย จำเลยลงมือกระทำความผิดแล้ว แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผลเพราะกระสุนปืนเพียงแต่ถูกข้อศอกขวาของนายช่าง เป็นเหตุให้นายช่างได้รับอันตรายสาหัส หลังเกิดเหตุเจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยได้พร้อมยึดอาวุธปืนที่ใช้ในการกระทำความผิดเป็นของกลาง ขอให้ส่งโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘, ๘๐ จำเลยให้การปฏิเสธโดยอ้างฐานที่อยู่ ระหว่างพิจารณาโจทก์ยื่นคำร้องขอแก้ฟ้องโดยขอให้รับอาวุธปืนของกลางเนื่องจากพิมพ์ตก จำเลยคัดค้าน ศาลอนุญาตให้โจทก์แก้ฟ้องได้ตามขอ ทางพิจารณาได้ความว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานพยายามฆ่านายช่างโดยไตร่ตรองไว้ก่อนและเจ้าพนักงานตำรวจยึดอาวุธปืนที่ใช้ในการกระทำความผิดเป็นของกลาง ศาลพิพากษาลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘, ๘๐ และรับอาวุธปืนของกลาง

ให้วินิจฉัยว่า คำบรรยายฟ้องในการกระทำความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน คำสั่งศาลที่อนุญาตให้โจทก์แก้ฟ้อง และคำพิพากษาขอปรับด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ

โดยที่คำว่าไต่ร่ตรงไว้ก่อนมีความหมายสมบูรณ์อยู่ในตัวแล้วว่าเป็นเรื่องที่มีการเตรียมการมาล่วงหน้ามิใช่เรื่องที่เกิดขึ้นในทันทีทันใดโดยไม่ตั้งใจมาก่อน แม้โจทก์จะมีได้บรรยายว่าไต่ร่ตรงไว้ก่อนอย่างไร ฟ้องโจทก์ก็เป็นฟ้องที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๒๒๗/๒๕๕๓) คำบรรยายฟ้องในการกระทำความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นโดยไต่ร่ตรงไว้ก่อนจึงชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ (๕) แล้ว

โจทก์ขอแก้ฟ้องก่อนมีคำพิพากษาศาลชั้นต้น กรณีมีเหตุอันควรเพราะโจทก์พิมพ์ตกและไม่ได้ทำให้จำเลยเสียเปรียบหรือหลงต่อสู้อยู่ เนื่องจากจำเลยให้การปฏิเสธโดยอ้างฐานที่อยู่ คำสั่งศาลที่อนุญาตให้โจทก์แก้ฟ้องชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๓ และ ๑๖๔ แล้ว

แม้โจทก์บรรยายฟ้องมาโดยชัดแจ้งแล้วว่าจำเลยใช้อาวุธปืนยิงนายช่าง โดยมีเจตนาฆ่าตามที่ได้ไต่ร่ตรงไว้ก่อนหลังจากนายช่างทะเลาะวิวาทกับจำเลยครบองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๙ และทางพิจารณาได้ความว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานพยายามฆ่านายช่างโดยไต่ร่ตรงไว้ก่อนซึ่งตรงกับข้อเท็จจริงที่โจทก์กล่าวมาในฟ้องก็ตาม แต่เมื่อโจทก์มิได้ขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๙ ศาลก็จะลงโทษจำเลยตามมาตรา ๒๘๙ ไม่ได้ เพราะโทษตามมาตรา ๒๘๙ สูงกว่าโทษตามมาตรา ๒๘๘ จึงเป็นการพิพากษาเกินคำขอ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคหนึ่ง ที่ห้ามมิให้พิพากษาหรือสั่งเกินคำขอหรือที่มิได้กล่าวในฟ้อง คำพิพากษาที่ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๙, ๘๐ จึงไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคหนึ่ง (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๕๗๘๕/๒๕๕๒) ส่วนคำพิพากษาที่ให้รับอาวุธปืนของกลางชอบด้วยกฎหมายแล้วตามมาตรา ๑๘๖ (๙)

ข้อ ๕. คำถาม ศาลชั้นต้นออกหมายจับนายอ้วนและนายผอมผู้ต้องหาตามคำร้องขอของพนักงานสอบสวนในข้อหาร่วมกันชิงทรัพย์โทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้เสียหาย ต่อมานายผอมผู้ต้องหายื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นขอให้เพิกถอนหมายจับโดยอ้างว่าไม่ใช่คนร้ายที่ชิงทรัพย์ของผู้เสียหาย ศาลชั้นต้นได้สวนคำร้องแล้วมีคำสั่งว่า ไม่อนุญาตให้เพิกถอนหมายจับนายผอมผู้ต้องหา ให้ยกคำร้อง ดังนี้

ให้วินิจฉัยว่า

(ก) นายผอมผู้ต้องหาจะอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้เพิกถอนหมายจับได้หรือไม่

(ข) ถ้าต่อมาพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องนายอ้วนและนายผอมเป็นจำเลยในข้อหาความผิดฐานร่วมกันชิงทรัพย์ของผู้เสียหาย นายอ้วนและนายผอมให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า นายอ้วนและนายผอมมีความผิดฐานร่วมกันชิงทรัพย์ตามฟ้อง จำคุกคนละ ๑๐ ปี นายอ้วนและนายผอมอุทธรณ์ว่า พยานหลักฐานโจทก์ฟังไม่ได้ว่านายอ้วนและนายผอมกระทำความผิดก่อนศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปศาลอุทธรณ์ นายอ้วนยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตและออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดแก่นายอ้วน ดังนี้ นายอ้วนจะอุทธรณ์ทันทีว่า ศาลชั้นต้นออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดแก่นายอ้วนโดยหักวันคุมขังระหว่างสอบสวนไม่ถูกต้องได้หรือไม่ และหากศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า พยานหลักฐานโจทก์ฟังไม่ได้ว่านายอ้วนและนายผอมกระทำความผิดตามฟ้อง ศาลอุทธรณ์จะพิพากษากลับให้ยกฟ้องไปถึงนายอ้วนได้หรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) การออกคำสั่งหรือหมายจับ การเพิกถอนหมายจับ ตลอดจนการแก้ไขเพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการออกหมายจับผู้ต้องหา โดยฝ่าฝืนต่อกฎหมายนั้นเป็นอำนาจโดยเฉพาะของศาลชั้นต้นซึ่งออกหมายจับเท่านั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๙ วรรคสี่ และมาตรา ๖๘ ดังนั้น เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตให้เพิกถอนหมายจับนายผอม

ผู้ต้องหา นายพอมผู้ต้องหาจะอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๗๙/๒๕๕๕)

(ข) หมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดเป็นหมายอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๙) มีใช้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นที่จะอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๑๙๓ วรรคหนึ่ง หากนายอ้วนเห็นว่าศาลชั้นต้นออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดไม่ถูกต้องก็ขอที่จะยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลชั้นต้นโดยขอให้ดำเนินการแก้ไขหมายนั้นให้ถูกต้องเสียก่อน เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งประการใดแล้ว นายอ้วนจึงจะใช้สิทธิอุทธรณ์ได้ ดังนั้น นายอ้วนจะอุทธรณ์ทันทีว่าศาลชั้นต้นออกหมายจำคุกคดีถึงที่สุดแก่นายอ้วนโดยหักวันคุมขังระหว่างสอบสวนไม่ถูกต้องไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๓๓๘/๒๕๓๖)

หากศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานโจทก์ฟังไม่ได้ว่านายอ้วนและนายพอมกระทำความผิดตามฟ้อง อันเป็นเหตุอยู่ในส่วนลักษณะคดีศาลอุทธรณ์ย่อมมีอำนาจพิพากษากลับให้ยกฟ้องตลอดไปถึงนายอ้วนจำเลยที่ถอนอุทธรณ์ได้ด้วย เพราะคำว่าคำพิพากษาของศาลชั้นต้นย่อมเด็ดขาดเฉพาะผู้ถอนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐๒ วรรคสอง นั้นหมายความว่าจำเลยที่ถอนอุทธรณ์แล้วจะยื่นอุทธรณ์อีกไม่ได้ หาได้ห้ามศาลอุทธรณ์ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๑๓ ไม่ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๐๙๓/๒๕๓๐)

ข้อ ๖. คำถาม ในวันเกิดเหตุ เวลาประมาณ ๑๙.๐๐ นาฬิกา ขณะที่สืบตำรวจเอกสมชายออกตรวจท้องที่ในเขตรับผิดชอบตามปกติ เห็นนายหนึ่งยืนคุยโทรศัพท์อยู่ข้างถนน จึงขอเข้าตรวจค้นโดยอ้างว่าเกิดความสงสัยในตัวนายหนึ่งเนื่องจากนายหนึ่งเป็นคนแปลกหน้าไม่เคยเห็นมาก่อน นายหนึ่งปฏิเสธไม่ยอมให้ตรวจค้นอ้างว่า ตนคุยโทรศัพท์กับคนรัก สืบตำรวจเอกสมชายจึงเข้าไปจับมือนายหนึ่งไขว้หลังแล้วค้นตัว แต่ไม่พบสิ่งของผิดกฎหมายหรือหลักฐานการกระทำความผิดใด ๆ ระหว่างนั้นนายหนึ่งโมโหจึงด่าไปว่า “ไอ้เหี้ย ไอ้สัตว์กูแค่คุยโทรศัพท์นะ” สืบตำรวจเอกสมชายได้จับกุมนายหนึ่งเพื่อดำเนินคดีในข้อหาดูหมิ่นเจ้าพนักงานและต่อสู้อัตตาหารเจ้าพนักงานในการปฏิบัติราชการตาม

หน้าที่ แล้วพาไปควบคุมตัวไว้ที่ป้อมจราจร ต่อมาเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา สิบตำรวจเอกสมชายนำตัวนายหนึ่งส่งแก่พนักงานสอบสวนในท้องที่ที่รับผิดชอบ พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแก่นายหนึ่งว่าดูหมิ่นเจ้าพนักงานและต่อสู้อย่างรุนแรง เจ้าพนักงานในการปฏิบัติการตามหน้าที่ นายหนึ่งอ้างว่าการค้นและจับกุมไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากตนไม่ได้กระทำความผิดแต่อย่างใด

ให้วินิจฉัยว่า ข้ออ้างของนายหนึ่งฟังขึ้นหรือไม่

ธงคำตอบ

บริเวณที่เกิดเหตุเป็นที่สาธารณสถานและตามข้อเท็จจริงก็ไม่ปรากฏว่า นายหนึ่งมีท่าทางพิรุณ นายหนึ่งเพียงแต่ยืนโทรศัพท์อยู่ริมถนนซึ่งเป็นสาธารณสถานเท่านั้น การที่สิบตำรวจเอกสมชายอ้างว่าเกิดความสงสัยในตัวนายหนึ่ง เพียงเพราะนายหนึ่งเป็นคนแปลกหน้าจึงขอตรวจค้นโดยไม่มีเหตุผลสนับสนุนว่า เพราะเหตุใด จึงเกิดความสงสัยในตัวนายหนึ่ง จึงเป็นข้อสงสัยที่อยู่บนพื้นฐานของความรู้สึกเพียงอย่างเดียว ถือไม่ได้ว่ามีเหตุอันควรสงสัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓ ที่จะทำการตรวจค้นได้ การตรวจค้นตัวนายหนึ่งจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๗๒๒/๒๕๕๕)

เมื่อการค้นได้กระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและผลจากการค้นก็ไม่พบสิ่งผิดกฎหมายใด ๆ ประกอบกับการจับนายหนึ่งไม่ใช่ความผิดซึ่งสิบตำรวจเอกสมชายเห็นนายหนึ่งกำลังกระทำความผิดหรือพบในอาการซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยเลยว่ากระทำความผิดมาแล้วสุด ๆ จึงไม่ใช่ความผิดซึ่งหน้าที่สิบตำรวจเอกสมชายจะจับนายหนึ่งได้โดยไม่มีหมายจับ และกรณีไม่เข้าข้อยกเว้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘ การจับกุมนายหนึ่งจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๒๘/๒๕๕๖)

ข้ออ้างของนายหนึ่งทุกข้อฟังขึ้น

ข้อ ๗. คำถาม โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) ได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๗๓

จำเลยบุกรุกเข้าครอบครองที่ดินของโจทก์ ขอให้ขับไล่ จำเลยให้การว่า เดิมที่ดินพิพาทเป็นที่รกร้างว่างเปล่า จำเลยเข้าครอบครองทำประโยชน์มาโดยตลอด ได้รับการสันนิษฐานว่ามีสิทธิครอบครองตามมาตรา ๑๓๖๙ ประกอบมาตรา ๑๓๖๗ แต่หากศาลฟังข้อเท็จจริงว่าที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์ จำเลยก็ได้แจ้งการครอบครองมาจากโจทก์โดยสงบและเปิดเผยตามมาตรา ๑๓๗๕ แล้ว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้ยกฟ้อง

ให้วินิจฉัยว่า

(ก) คดีนี้มีประเด็นข้อพิพาทและภาระการพิสูจน์อย่างไร

(ข) คู่ความจะนำสืบพยานหลักฐานถึงเรื่องการแย่งสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท และศาลจะวินิจฉัยในเรื่องดังกล่าวไปตามพยานหลักฐานที่คู่ความนำสืบต่อศาลได้หรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) คดีนี้มีประเด็นข้อพิพาทที่โจทก์กล่าวอ้างมาในคำฟ้องและจำเลยปฏิเสธชัดเจนในคำให้การเพียงประเด็นเดียวว่า ที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์หรือของจำเลย ส่วนคำให้การในตอนท้ายของจำเลยที่อ้างเรื่องการแย่งสิทธิครอบครองมาจากโจทก์แล้วนั้น ชัดแย้งกับคำให้การในตอนต้นที่ปฏิเสธไว้แล้วว่าที่ดินพิพาทไม่ใช่ของโจทก์ การแย่งสิทธิครอบครองจากโจทก์จึงไม่อาจเกิดขึ้นได้ ถือเป็นคำให้การที่ไม่ชัดเจน คดีจึงไม่มีประเด็นข้อพิพาทเรื่องแย่งสิทธิครอบครอง สำหรับภาระการพิสูจน์ในประเด็นที่พิพาทกันนั้น ถึงแม้โจทก์จะเป็นฝ่ายกล่าวอ้าง แต่โจทก์ก็ได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานเบื้องต้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๗/๓ ว่าเป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท เพราะที่ดินพิพาทมีการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) ซึ่งเป็นทะเบียนสิทธิชนิดหนึ่งแล้ว ภาระการพิสูจน์จึงตกไปอยู่แก่จำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๔/๑ จำเลยจะอ้างเอาประโยชน์จากข้อสันนิษฐานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๖๙ ประกอบมาตรา ๑๓๖๗ มายันโจทก์ไม่ได้ เพราะมิใช่ข้อสันนิษฐานบทเดียวกัน (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๔๖๗๙/๒๕๕๙)

(ข) เมื่อเรื่องแย้งสิทธิครอบครองไม่เป็นประเด็นข้อพิพาท คู่ความจึงนำสืบพยานหลักฐานในเรื่องนั้นไม่ได้ เพราะไม่เกี่ยวกับประเด็น ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๖ วรรคสอง และมาตรา ๘๗ (๑) และศาลจะวินิจฉัยให้ก็ได้ เพราะเป็นเรื่องนอกฟ้องนอกประเด็น ต้องห้ามตาม มาตรา ๑๔๒

ข้อ ๘. คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานพยายามฆ่าผู้อื่น จำเลยให้การปฏิเสธ ในการสืบพยาน โจทก์ไม่ได้ระบุขอให้ศาลเดินเผชิญสืบเพื่อตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุไว้ในบัญชีระบุพยานหลักฐาน แต่เนื่องจากแผนที่ส่งเขป แสดงสถานที่เกิดเหตุที่พนักงานสอบสวนจัดทำไว้ไม่ได้แสดงตำแหน่งของเสาไฟฟ้าซึ่งมีผลต่อการที่ศาลจะวินิจฉัยว่าพยานโจทก์มองเห็นจำเลยใช้มีดฟันผู้เสียหายหรือไม่ โจทก์จึงขอให้ศาลออกไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ นอกจากนี้ โจทก์ได้ขอให้ศาลหมายเรียกนายแดงญาติของจำเลยซึ่งเห็นเหตุการณ์มาเป็นพยาน แต่นายแดงไม่มาศาลและไม่แจ้งเหตุขัดข้อง ศาลจึงออกหมายจับนายแดง และเลื่อนคดีหลายครั้งแต่ก็ไม่ได้ตัวนายแดงมาเบิกความ ทั้งได้ความว่านายแดงหลบหนีไปต่างประเทศเพราะไม่ต้องการให้จำเลยถูกลงโทษ โจทก์จึงอ้างส่งคำให้การชั้นสอบสวนของนายแดงแทน

ให้วินิจฉัยว่า ศาลจะสั่งให้มีการเดินเผชิญสืบเพื่อตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และรับฟังคำให้การชั้นสอบสวนของนายแดงซึ่งพนักงานสอบสวนได้บันทึกไว้โดยชอบได้หรือไม่ เพียงใด

ธงคำตอบ

การยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐาน หากจะขอให้ศาลไปตรวจสอบสถานที่ใดก็ตามก็ต้องระบุสถานที่ซึ่งประสงค์จะให้ไปตรวจสอบพอสังเขปไว้ในบัญชีระบุพยานหลักฐาน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๙/๑ วรรคหนึ่ง มิฉะนั้นห้ามมิให้ศาลอนุญาตให้สืบและรับฟังพยานหลักฐานนั้น เมื่อโจทก์ไม่ได้ระบุขอให้ศาลออกไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ โจทก์จึงไม่อาจร้องขอให้มีการเดินเผชิญสืบได้ แต่ถ้าศาลเห็นว่าจะต้องสืบพยานหลักฐานดังกล่าวเพื่อให้การวินิจฉัยชี้ขาดข้อ

สำคัญแห่งประเด็นเป็นไปโดยเที่ยงธรรม ศาลมีอำนาจอนุญาตให้สืบและรับฟังพยานหลักฐานเช่นว่านั้นได้ ดังนี้ เมื่อการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุจะมีผลต่อการวินิจฉัยเกี่ยวกับการมองเห็นของพยานโจทก์ ศาลก็มีอำนาจอนุญาตให้มีการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและรับฟังพยานหลักฐานนั้นได้ตามมาตรา ๒๒๗/๑ วรรคสี่

คำให้การชั้นสอบสวนของนายแดงเป็นข้อความที่บันทึกไว้ในเอกสารจึงเป็นพยานบอกเล่าซึ่งโดยปกติต้องห้ามมิให้รับฟังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แต่ตามปัญหาโจทก์ประสงค์จะนำสืบนายแดงเป็นพยาน เมื่อส่งหมายเรียกไป นายแดงกลับหลบหนีไม่มาศาล ศาลออกหมายจับและเลื่อนคดีหลายครั้งแต่ก็ไม่ได้ตัวนายแดงมาเบิกความ ถือได้ว่ามีเหตุจำเป็นเนื่องจากไม่สามารถนำนายแดงซึ่งเป็นประจักษ์พยานมาเบิกความเป็นพยานได้และมีเหตุผลสมควร เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลจึงมีอำนาจรับฟังคำให้การชั้นสอบสวนของนายแดงที่เป็นพยานบอกเล่านั้นได้ตามมาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง (๒) อย่างไรก็ตาม ในการวินิจฉัยซึ่งนำพยานบอกเล่า ศาลจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวังเนื่องจากพยานบอกเล่ามีน้ำหนักน้อย แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าเหตุที่นายแดงหลบหนีไม่ยอมมาเบิกความก็เพื่อช่วยเหลือจำเลยให้ไม่ต้องรับโทษ กรณีจึงถือได้ว่ามีพฤติการณ์พิเศษแห่งคดีที่ศาลอาจรับฟังคำให้การชั้นสอบสวนของนายแดงซึ่งเป็นพยานบอกเล่านั้นประกอบพยานหลักฐานอื่นเพื่อลงโทษจำเลยได้ ตามมาตรา ๒๒๗/๑ วรรคหนึ่ง (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๙๗/๒๕๕๘)

ข้อ ๙. คำถาม นายสองเป็นโจทก์ฟ้องนายสามเป็นจำเลยต่อศาลแพ่งในฐานะจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของนายสี่ซึ่งเป็นบิดาของโจทก์และจำเลยว่าจำเลยมิได้แบ่งทรัพย์สินมรดกให้โจทก์ตามกฎหมาย ทำให้โจทก์ไม่ได้รับมรดกจำนวน ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปรากฏว่าได้มีการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้จำเลยตามที่อยู่ทะเบียนบ้านโดยวิธีปิดหมาย ซึ่งจะครบกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๐ แต่คนในบ้านจำเลยนำหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องมาให้จำเลยเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ซึ่งระหว่างนั้นจำเลยต้องไปพัก

อาศัยที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นการชั่วคราวเพื่อก่อสร้างอาคารให้แก่ส่วนราชการแห่งหนึ่ง และจำเลยได้รับติดต่อทนายความให้ดำเนินการแก้คดีให้ในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๐ ทนายความจำเลยต้องสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเครือญาติ อีกทั้งทรัพย์สินตามคำฟ้องมีจำนวนมากและมีหลายรายการ จำเลยไม่ทราบว่ามีอยู่และเป็นทรัพย์สินมรดก ประกอบกับคดีนี้มีทุนทรัพย์สูง จำต้องตรวจสอบและรวบรวมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้ครบถ้วน ด้วยเหตุผลอันเป็นพฤติการณ์พิเศษดังกล่าวข้างต้น จำเลยจึงไม่อาจยื่นคำให้การภายในกำหนด

ให้ท่านทำหน้าที่ทนายความจำเลยทำคำร้องยื่นต่อศาลแพ่ง เพื่อขอขยายระยะเวลายื่นคำให้การออกไปอีก ๒๐ วัน นับแต่วันครบกำหนด (ให้ร่างแต่เฉพาะใจความในคำร้องเท่านั้น)

ธงคำตอบ

คำร้อง

ข้อ ๑ คดีนี้ จำเลยได้รับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องของโจทก์แล้ว และจะครบกำหนดยื่นคำให้การต่อศาลในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๐

ข้อ ๒ จำเลยขอกราบเรียนต่อศาลว่า การส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้จำเลยตามที่อยู่ในทะเบียนบ้านโดยวิธีปิดหมาย แต่ในระยะเวลาดังกล่าวจำเลยมิได้พักอาศัยตามที่อยู่ในทะเบียนบ้าน และคนในบ้านจำเลยนำหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องมาให้จำเลยเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ซึ่งระหว่างนั้นจำเลยต้องไปพักอาศัยที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นการชั่วคราวเพื่อก่อสร้างอาคารให้แก่ส่วนราชการแห่งหนึ่ง และจำเลยได้รับติดต่อทนายความให้ดำเนินการแก้คดีให้ในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๐

ข้อ ๓ ทนายความจำเลยต้องสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเครือญาติ อีกทั้งทรัพย์สินตามคำฟ้องมีจำนวนมากและมีหลายรายการ จำเลยไม่ทราบว่ามีอยู่และเป็นทรัพย์สินมรดก ประกอบกับคดีนี้มีทุนทรัพย์สูง จำต้องตรวจสอบและรวบรวมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้ครบถ้วน ด้วยเหตุผลอันเป็นพฤติการณ์พิเศษดังกล่าวข้างต้น จำเลยจึงไม่อาจยื่นคำให้การภายในกำหนดได้ เพื่อประโยชน์แห่งความ

ยุติธรรม จำเลยขอขยายระยะเวลายื่นคำให้การออกไปอีก ๒๐ วัน นับแต่วันครบกำหนด ขอศาลได้โปรดอนุญาต

ควรมีควรแล้วแต่จะโปรด

ข้อ ๑๐. คำถาม นายรุ่ง สีสวย กับเพื่อนต้องการซื้อหุ้นทั้งหมดของบริษัทสมใจ จำกัด จากผู้ถือหุ้นทุกคน เพื่อจะเข้าดำเนินกิจการของบริษัท โดยบริษัทดังกล่าวประกอบกิจการบ้านจัดสรรและก่อสร้างคอนโดมิเนียมขาย นายรุ่งมอบหมายท่านในฐานะทนายความให้ตรวจสอบศึกษาข้อมูลปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นโดยทำการตรวจสอบเชิงลึก (Due Diligence) เพื่อนำข้อมูลมาเป็นเงื่อนไขของการร่างสัญญาซื้อหุ้นและกิจการดังกล่าว

ในการนี้ ท่านจะดำเนินการตรวจสอบเชิงลึก (Due Diligence) ในเรื่องใดบ้าง (ให้ระบุเพียง ๕ ข้อ)

ธงคำตอบ

ข้าพเจ้าจะดำเนินการตรวจสอบเชิงลึก (Due Diligence) ในเรื่องนี้ ดังนี้

๑. ตรวจสอบความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากันได้ระหว่างบริษัทสมใจ จำกัด กับผู้ซื้อและตรวจสอบฝ่ายบริหาร
๒. ตรวจสอบสถานการณ์ทั่วไปด้านการเงินและงบแสดงฐานะทางการเงินของบริษัทสมใจ จำกัด
๓. ตรวจสอบสถานะของบริษัทสมใจ จำกัด ในกิจการที่เกี่ยวข้อง
๔. ตรวจสอบสถานภาพการตลาดและการผลิตของบริษัทสมใจ จำกัด
๕. ตรวจสอบสถานภาพด้านระบบไอที (IT) ของบริษัทสมใจ จำกัด
๖. ตรวจสอบว่ามีประวัติการกระทำความผิดอันเนื่องมาจากการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐหรือไม่
๗. ตรวจสอบเรื่องสิทธิมนุษยชน
๘. ตรวจสอบเรื่องสิ่งแวดล้อม

๙. ตรวจสอบโครงสร้างอสังหาริมทรัพย์ว่าขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบ
ข้อบังคับอันเกี่ยวเนื่องกับการก่อสร้างหรือไม่

๑๐. ตรวจสอบสถานการณ์ทั่วไปด้านกฎหมาย คดีความต่าง ๆ ของ
บริษัทสมาชิก จำกัด รวมทั้งตรวจสอบว่ามีการทำนิติกรรมกับบุคคลที่ต้องห้ามตาม
กฎหมายหรือไม่